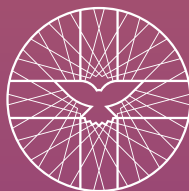

Wat maakt ons tot een vitale gemeente?

Waar staan we in 2024?

Hoe willen we verder?

*Nadenken en stappen zetten
aan de hand van drie voorstellen*

BETHLEHEMKERK

DIEPENDAAELSE KERK

GROTE KERK

DE MORGENSTER

VITAMINE G

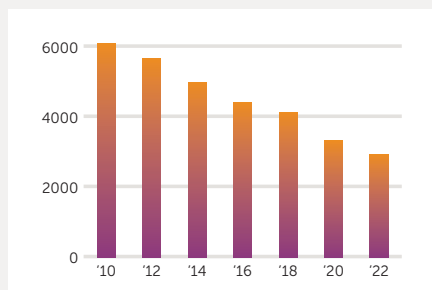

REGENBOOGKERK

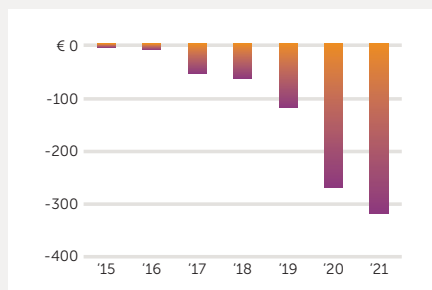

PROTESTANTSE GEMEENTE HILVERSUM

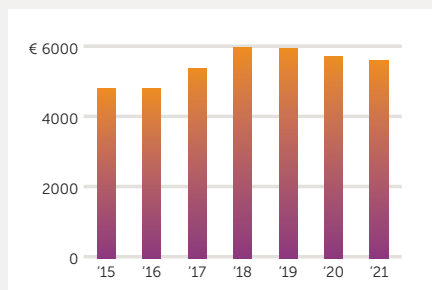
ZOEKT EEN NIEUWE STRUCTUUR GERICHT OP DE TOEKOMST

Ledenbestand PGH 2010-2022

Operationeel resultaat PGH 2015-2021 (x € 1000)

Algemene reserve PGH 2015-2021 (x € 1000)

Een nieuwe structuur, gericht op de toekomst.

Is dat nodig? Waarom zouden we dat doen?

Is er een probleem?

PROBLEEM OF UITDAGING

Of je het nou een *probleem* noemt of een *uitdaging*: de kerken in Nederland zien hun ledenbestand krimpen. Dat gebeurt overal, ook in Hilversum, hier zelfs sneller dan landelijk. In de corona-periode is deze trend goed zichtbaar geworden, maar daarvoor was hij ook al gaande.

Veel mensen in en buiten de kerk hebben best belangstelling voor losse activiteiten van de kerk, maar een langdurig lidmaatschap van één wijk-gemeente vinden ze niet meer van-zelfsprekend. Steeds minder mensen zijn lid van een kerkelijke gemeente.

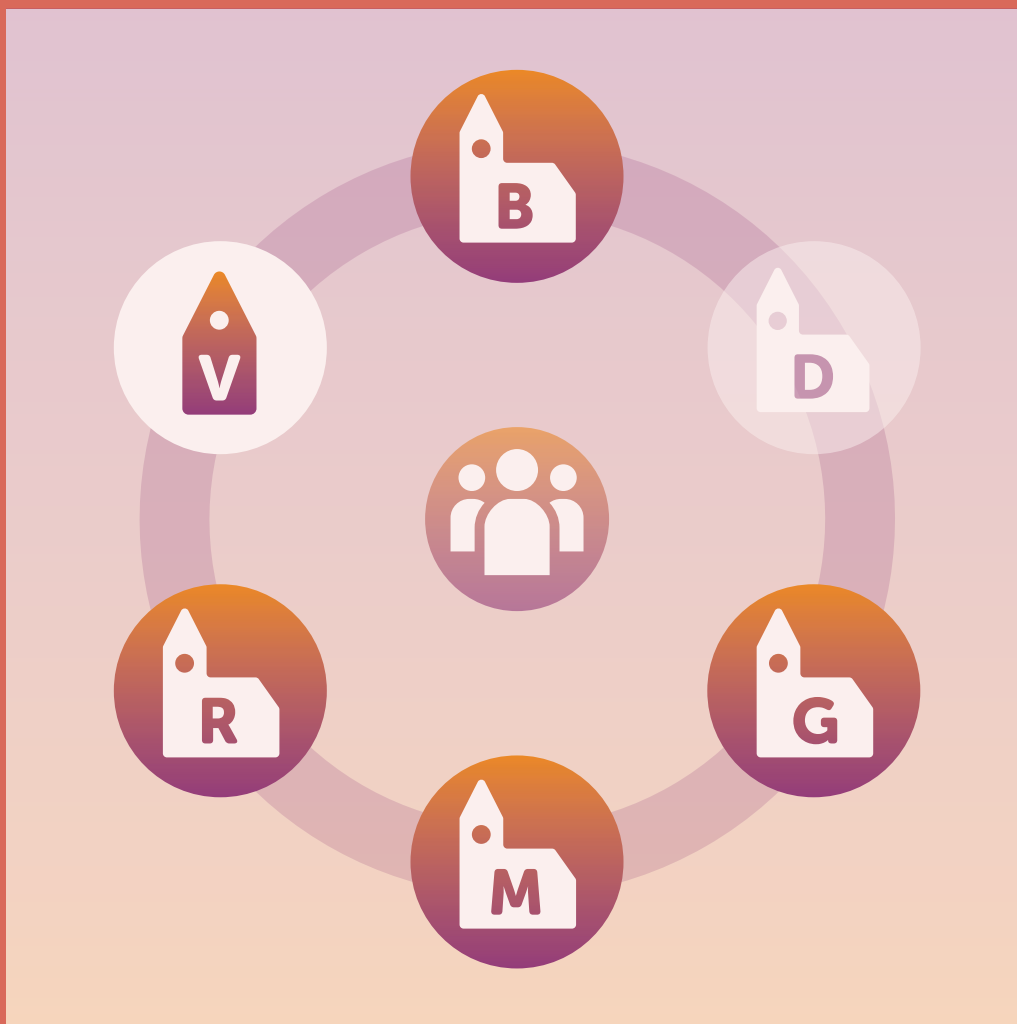
MINDER MENSEN MEER WERK

Dat voelen we overal. Er zijn steeds minder mensen beschikbaar voor de activiteiten van de kerk (terwijl er in de omgeving van de kerk juist behoefte is aan nieuwe initiatieven). Vrijwilligers die nog wel actief zijn, hebben vaak te veel taken. En ook met de financiën van de kerk gaat het niet goed. Het aantal mensen dat een vaste financiële bijdrage levert is flink gekrompen. De Protestantse Gemeente Hilversum kent al jaren flinke tekorten in de begroting.

SAMEN VERANTWOORDELIJK

Natuurlijk, er zijn verschillen. Bij de ene wijk-gemeente is de krimp beter zichtbaar of eerder voelbaar dan bij de andere. Maar vroeg of laat krijgt iedere wijk-gemeente in Hilversum hiermee te maken. We hebben een gezamenlijk probleem. Of liever: een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

SITUATIE 2022

Zes gemeenschappen, vijf wijken

EEN VITALE GEMEENTE VAN JEZUS CHRISTUS ZIJN HOE DOEN WE DAT?

We willen een vitale gemeente zijn – zo hebben gemeenteleden het in allerlei toonaarden naar voren gebracht. Maar wat betekent dat? En hoe word je dat: vitaal? Of als je je nog vitaal voelt, hoe zorg je dan dat je het blijft?

ADVIES

De Algemene Kerkenraad heeft een 'beleidsgroep' gevraagd over deze vragen met de gemeenteleden te spreken en met een advies te komen voor een nieuwe structuur van de Protestantse Gemeente Hilversum. Een structuur die ruimte biedt aan nieuwe initiatieven, die ons helpt om in de nabije toekomst vitaal te zijn en te blijven.

DRIE VOORSTELLEN

De beleidsgroep heeft de Algemene Kerkenraad geadviseerd. Maar niet in de vorm van een pasklare oplossing. De groep komt met drie voorstellen, drie mogelijke structuren voor de Protestantse Gemeente Hilversum. Die worden op de volgende pagina's één voor één toegelicht.

GEZAMENLIJK ADVIES

De beleidsgroep adviseert óók om die drie voorstellen voor te leggen aan de gemeenteleden, zodat zij erover van gedachten wisselen. De vraag aan de wijkgemeenten is om die gesprekken te organiseren op zo'n manier dat iedereen die dat wil wordt gehoord. Daarnaast zullen we er ook met alle wijken bij elkaar over spreken. Het doel is om met elkaar te komen tot een advies aan de Algemene Kerkenraad.

Als leidraad voor die gesprekken in de wijkgemeenten heeft de beleidsgroep een soort checklist* gemaakt van kwaliteiten, waarvan we in de afgelopen periode gezamenlijk hebben gezegd dat die belangrijk zijn voor de toekomst van de kerk.

KWALITEITEN

Dit zijn de kwaliteiten waaraan we voorstellen willen toetsen:

- 1 *Vitale gemeente van Jezus Christus* – draagt het voorstel bij aan de vitaliteit en de gerichtheid op Christus?
- 2 *Verscheidenheid* – biedt het voorstel nu en in de toekomst genoeg ruimte aan de verschillende opvattingen over geloven en liturgie?
- 3 *Wijkoverstijgende initiatieven* – Geeft het voorstel ruimte aan nieuwe, vernieuwende en wijkoverstijgende initiatieven?
- 4 *Lichtere organisatie* – draagt het voorstel bij aan een lichtere organisatie, minder vergaderen, minder commissies en meer energie en aandacht voor het kerk-zijn?

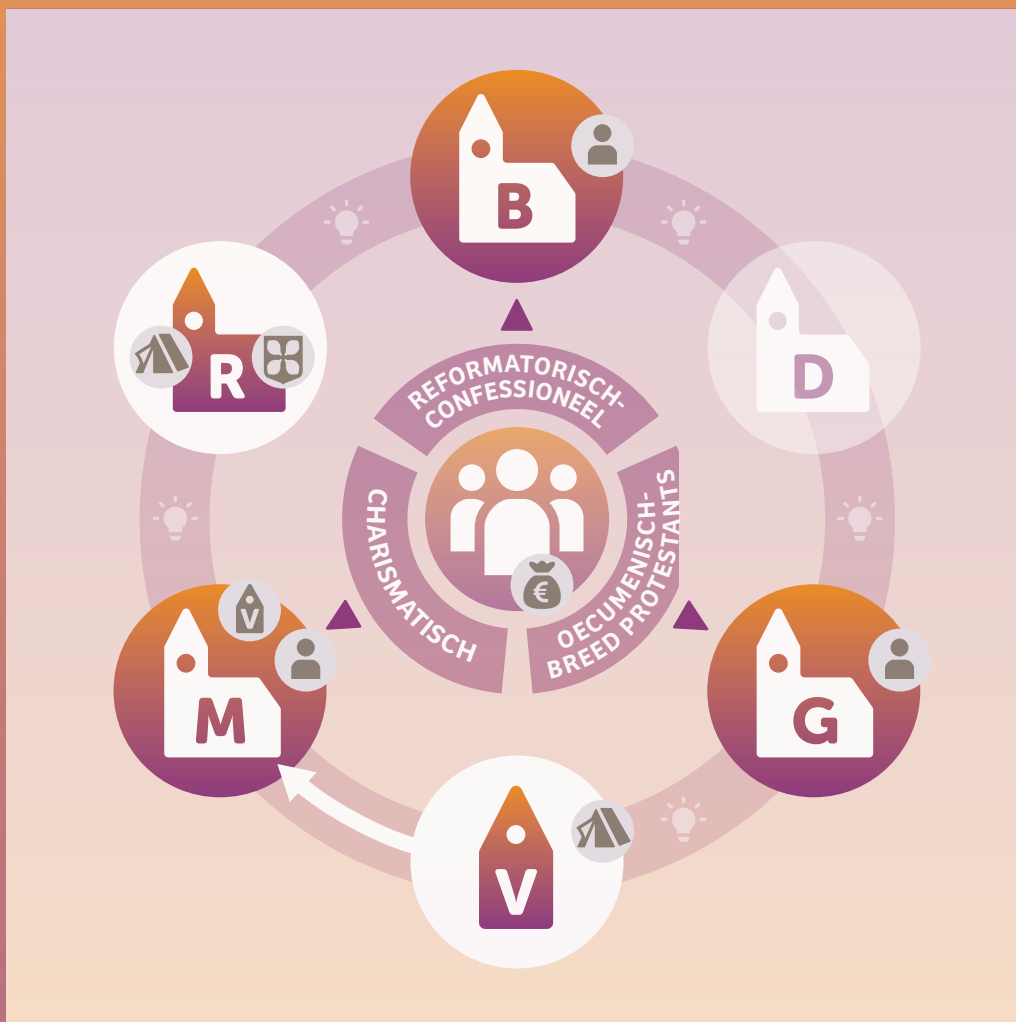
- 5 *Toekomstbestendige groep* – gaan we met dit voorstel de komende tien jaar veel meer millennials en jonge gezinnen betrekken bij de activiteiten in onze gemeenten?

- 6 *Herkenbaarheid* – zijn we in dit voorstel voldoende zichtbaar en herkenbaar in heel Hilversum?

- 7 *Gezonde financiën* – Biedt het voorstel zicht op een goede balans tussen actuele bijdragen en dekking uit reserves?

- 8 *Haalbaarheid* – is het voorstel praktisch haalbaar en is er genoeg draagvlak voor?

*) Een 'checklist', dat klinkt wel érg zakelijk. We beseffen dat we Gods Geest niet kunnen dwingen of beperken. We kunnen onze gemeenschappen wel zo proberen te organiseren dat er ruimte is voor geestelijke groei en vitaliteit.

VOORSTEL 1

Een nieuwe start met drie hoofdstromen

EEN NIEUWE START MET DRIE HOOFDSTROMEN

VOORSTEL 1

Drie gemeenschappen, drie deelraden, één PGH-Kerkenraad en ieder een ander gebouw

Bethlehemkerk

Grote kerk

De Morgenster

Regenboogkerk

Diependaalse kerk

Vitamine G

Opvangplek / shelter

Gemeente Hilversum

Dagelijks bestuur

Kerkenraad

Beheer financiën

Locatie

Status nog te bepalen

Nieuwe initiatieven

DRIE GEMEENSCHAPPEN

In dit voorstel bestaat de Protestantse Gemeente Hilversum uit drie gemeenschappen. Die zijn niet meer ingedeeld per wijk maar volgens de 'hoofdstromen' die we in Hilversum kennen:

- Oecumenisch-breed protestants;
- Reformatorisch-confessioneel;
- Eigentijds protestants-evangelicaal.

Het meest opvallend in deze variant is dat de drie gemeenschappen allemaal in zekere zin opnieuw beginnen: in een ander kerkgebouw dan de meeste gemeenteleden gewend zijn. De gebouwen worden in dit voorstel namelijk als volgt verdeeld:

- Oecumenisch-breed in de Grote Kerk (G);
- Reformatorisch-confessioneel in de Bethlehemkerk (B);
- Eigentijds protestants-evangelicaal in de Morgenster (M).

Deze gebouwen staan zo goed mogelijk verspreid in Hilversum. De overige kerkgebouwen worden op een andere manier ingezet.

De drie gemeenschappen maken ruimte voor nieuwe initiatieven die passen bij hun identiteit. Dat kan omdat de lichtere organisatie (drie gemeenschappen in plaats van zes wijkgemeenten) minder menskracht vraagt. Er komt één PGH-kerkenraad voor de drie gemeenschappen gezamenlijk; daarnaast heeft elke

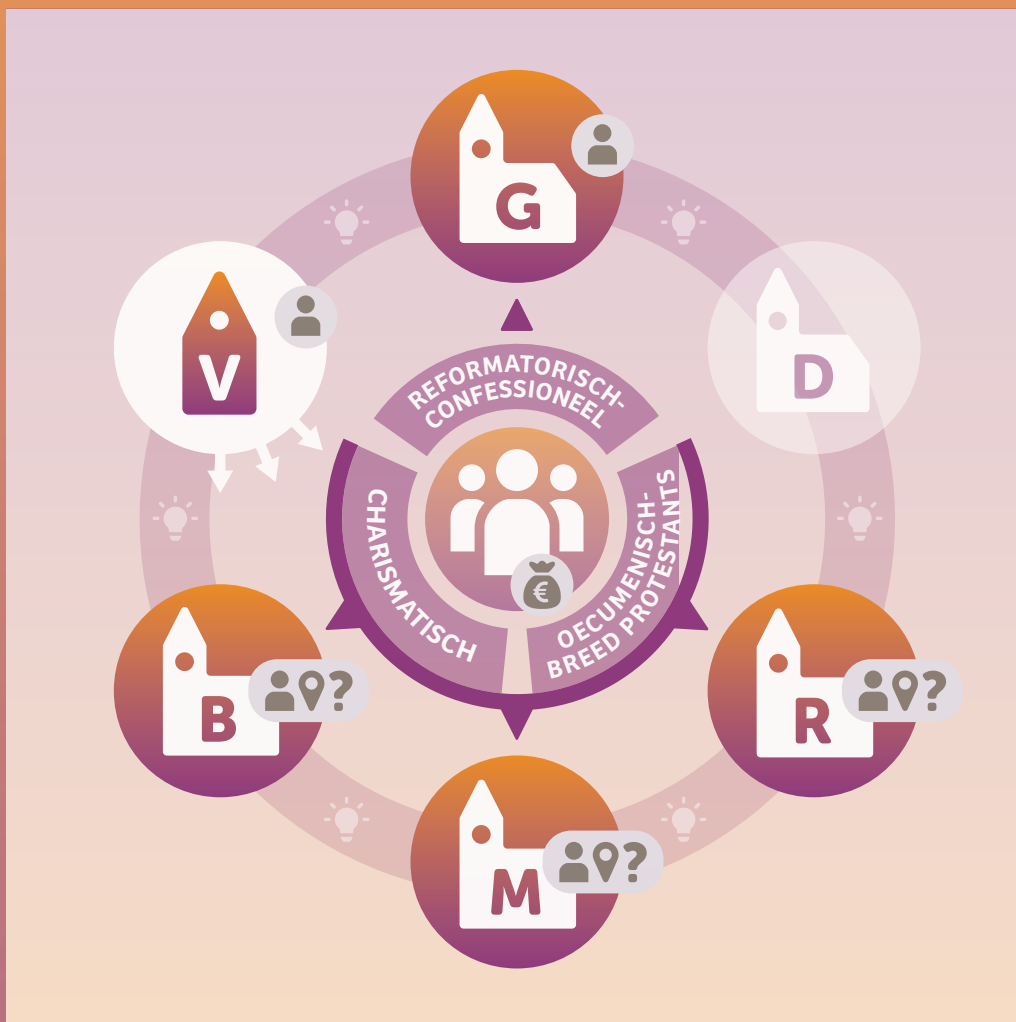
gemeenschap een dagelijks bestuur van ambtsdragers en taakdragers.

Een dagelijks bestuur vraagt minder menskracht dan een wijkkerkenraad. Er is ook een variant denkbaar waarbij de drie gemeenschappen nog wél een eigen wijkkerkenraad hebben onder een Algemene Kerkenraad (variant 1B).

De beleidsgroep verwacht dat met dit voorstel de wijken in gelijke mate een nieuwe start kunnen maken en dankzij de lichtere organisatiestructuur meer menskracht overhouden voor vernieuwende activiteiten.

HOE BEOORDELEN WE HET VOORSTEL OP GESTELDE DOELEN?

- Vitale gemeente van Jezus Christus
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Verscheidenheid
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Wijkoverstijgende initiatieven
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Lichtere organisatie
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Toekomstbestendige groep
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Herkenbaarheid
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Effect op huidige kostenniveau
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Haalbaarheid
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10

VOORSTEL 2

Het vertrouwde slimmer organiseren

HET VERTROUWDE SLIMMER ORGANISEREN

VOORSTEL 2

Drie gemeenschappen, drie deelraden, één PGH-Kerkenraad en minder gebouwen

LICHTERE ORGANISATIE

Voorstel 2 lijkt op voorstel 1, met als grootste verschil dat het vertrouwde grotendeels in stand blijft en vooral lichter wordt georganiseerd. Ook in dit voorstel bestaat de Protestantse Gemeente Hilversum straks uit drie gemeenschappen, die zijn ingedeeld volgens de drie 'hoofdstromen' die we in Hilversum kennen:

- Oecumenisch-breed protestants;
- Reformatorisch-confessioneel;
- Eigentijds protestants-evangelicaal.

In deze variant gebruiken de drie gemeenschappen allemaal een gebouw dat min of meer vertrouwd is:

- Oecumenisch-breed in één of twee van de bestaande kerkgebouwen (B, M of R) of op een andere locatie;
- Reformatorisch-confessioneel in de Grote Kerk (G);
- Eigentijds protestants-evangelicaal gebruikt één van de bestaande gebouwen of een andere locatie.

In dit voorstel wordt een keuze over het gebruik van de gebouwen door de oecumenisch-brede gemeenschappen nog vooruitgeschoven. Na onderzoek over passendheid wordt hierin een keuze gemaakt, bij voorkeur nog in 2023. Verder ligt de pijn van het verlaten van het vertrouwde gebouw bij enkele wijken en niet bij alle wijken.

VERTROUWDE PATRONEN

Ook in voorstel 2 komt er meer ruimte voor nieuwe initiatieven die passen bij

de identiteit van de gemeenschappen. De organisatiestructuur is net als in voorstel 1 lichter omdat er drie gemeenschappen zijn in plaats van zes wijkgemeenten; dat vraagt minder menskracht. Ook hier: één PGH-kerkenraad voor de drie gemeenschappen gezamenlijk, met daarnaast voor elke gemeenschap een (lichter) dagelijks bestuur van ambtsdragers en taakdragers.

En ook hier is weer een variant denkbaar waarbij de drie gemeenschappen nog wél een eigen wijkkerkenraad hebben onder een Algemene Kerkenraad (Variant 2B).

De beleidsgroep verwacht dat met dit voorstel de vertrouwde patronen herkenbaar blijven. Uit de samenwerking tussen alle geloofsgemeenschappen ontstaan nieuwe initiatieven. Daar is menskracht voor omdat de organisatiestructuur lichter is.

HOE BEOORDELEN WE HET VOORSTEL OP GESTELDE DOELEN?

- Vitale gemeente van Jezus Christus
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Verscheidenheid
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Wijkoverstijgende initiatieven
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Lichtere organisatie
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Toekomstbestendige groep
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Herkenbaarheid

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10

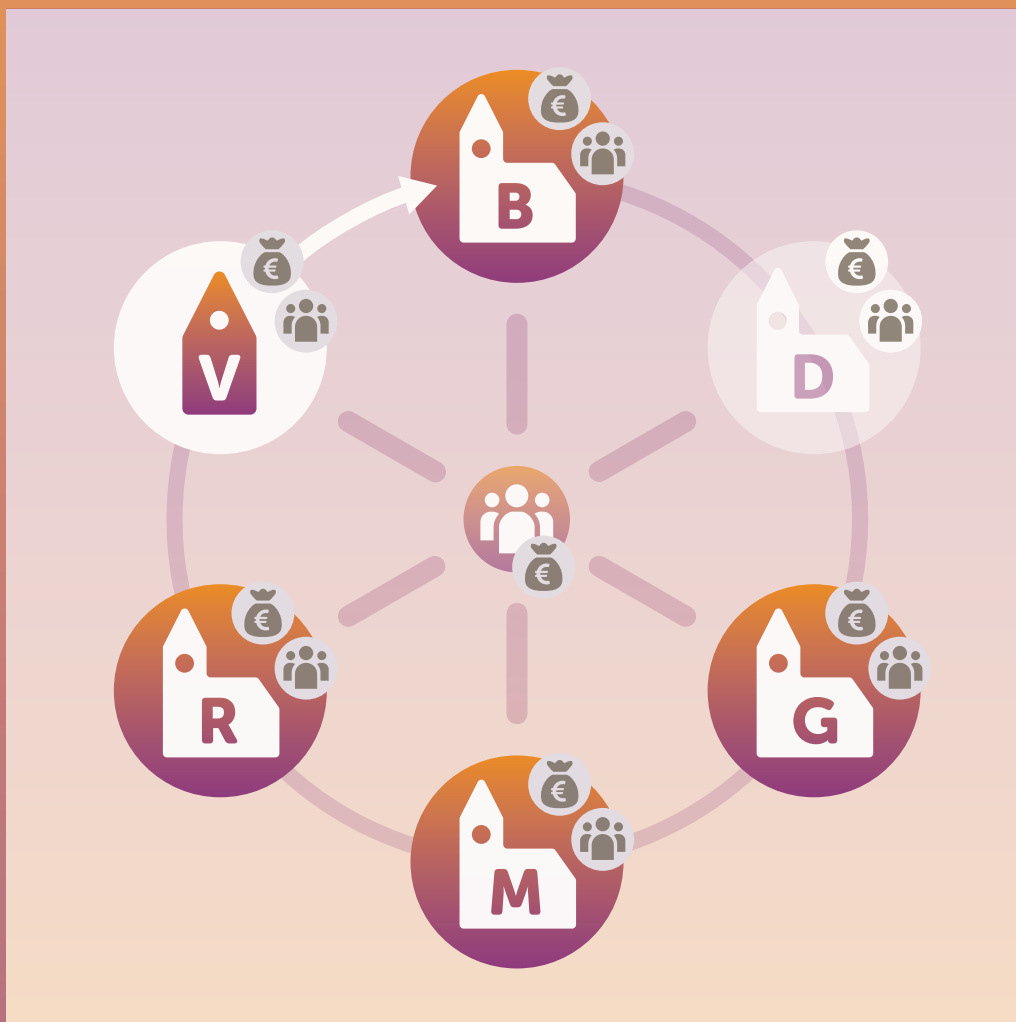
- Effect op huidige kostenniveau

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10

- Haalbaarheid

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10

VOORSTEL 3

Eigen verantwoordelijkheid voorop

EIGEN VERANTWOORDELIJKHEID VOOROP VOORSTEL 3

De bestaande wijkgemeenten worden financieel zelfstandig

WIJKGEMEENTES BLIJVEN

In voorstel 3 blijven de huidige wijkgemeentes bestaan in de huidige vorm, elk met een eigen kerkenraad, de bestaande taakgroepen en de vertrouwde gebouwen.

Het belangrijkste verschil met de huidige situatie is dat de wijkgemeenten zoveel mogelijk financiële zelfstandigheid krijgen. Ze worden zelf verantwoordelijk voor hun baten en lasten en daarmee ook voor hun toekomstige mogelijkheden. Dit voorstel leidt niet automatisch tot samenwerking tussen de wijken. Voorlopig zou Vitamine G een aparte positie kunnen krijgen.

De financiële reserves van de Protestantse Gemeente Hilversum worden op een transparante manier verdeeld. Het onderhoud van de gebouwen komt voor rekening van de afzonderlijke wijken; de huidige voorzieningen worden gesplitst.

EIGEN KOERS

Aangemoedigd door de eigen verantwoordelijkheid voor de financiën zullen de wijkgemeenten hun eigen koers uitzetten voor de toekomst en keuzes maken over gebouwen en bemensing. Er komt een bindende afspraak dat het vermogen van elke wijkgemeente positief moet blijven. Lukt dat niet, dan moet de wijkgemeente verplicht fuseren of in het uiterste geval zichzelf opheffen.

Het effect op de organisatiestructuur is gering, alleen de Algemene Kerkenraad krijgt een beperktere rol. De Algemene Kerkenraad beheert in feite alleen nog de beleggingen en een eventueel noodfonds. De wijkgemeenten kunnen de opbrengsten van beleggingen gebruiken voor missionaire activiteiten.

De Beleidsgroep verwacht dat wijkgemeenten in dit voorstel hun eigen financiële verantwoordelijkheid het sterkste voelen en op basis daarvan heldere besluiten nemen.

HOE BEOORDELEN WE HET VOORSTEL OP GESTELDE DOELEN?

- Vitale gemeente van Jezus Christus
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Verscheidenheid
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Wijkoverstijgende initiatieven
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Lichtere organisatie
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Toekomstbestendige groep
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Herkenbaarheid
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Effect op huidige kostenniveau
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10
- Haalbaarheid
1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10

HOE GAAN WE SAMEN VERDER?

VOORGENOMEN TIJDPAD NAAR EEN BESLUIT IN JUNI 2023

VOORTRAJECT TOT EN MET BEGIN OKTOBER 2022

- De Algemene Kerkenraad (AK) stelt beleidsgroep aan om advies uit te brengen
- Beleidsgroep stelt voorstellen op en deelt deze met AK
- AK stuurt de voorstellen naar de wijkkerkenraden

HALF OKTOBER – HALF NOVEMBER 2022

- Bespreken presentatie in de wijkkerkenraad
- Bij de bespreking is een lid van de beleidsgroep (niet uit eigen wijk) aanwezig voor ondersteuning van het gesprek
- Eerste reacties van wijkkerkenraad of kernteam
- Terugkoppeling aan de hand van de acht kwaliteiten

28 NOVEMBER 2022

- AK past de voorstellen aan naar aanleiding van de terugkoppeling uit de wijkkerkenraden

JANUARI-MAART 2023

- AK deelt de voorstellen met de wijken
- Wijkkerkenraden organiseren het gesprek over de voorstellen
 - Het is de bedoeling het gesprek aan te gaan met een representatieve vertegenwoordiging van de wijkgemeente
- Leden van de beleidsgroep zijn beschikbaar om deel te nemen aan deze gesprekken
- De overwegingen die relevant zijn in de afweging worden daarbij verzameld
- De AK organiseert op 28 maart het gesprek met alle wijken bij elkaar

MEI 2023

- AK spreekt op 24 april een voorkeur uit voor één van de voorstellen
- AK organiseert gesprek(ken) met kritische leden om nog verbeteringen aan te brengen in het gekozen voorstel
- De AK voorziet in de mogelijkheid van één op één gesprekken met (bezwaarde) gemeenteleden

JUNI 2023

- AK besluit over het definitieve voorstel
- In 2023 vindt de uitwerking plaats van het definitieve voorstel
- Het besluit is in 2024 ingevoerd

Protestantse gemeente
te Hilversum

VRAGEN EN ANTWOORDEN BIJ 'PERSPECTIEF VOOR DE TOEKOMST'

VRAGEN OVER HET VOORSTEL ZELF

1 HOE KUNNEN DE DRIE STROMINGEN DIE IN HET ADVIES WORDEN GENOEMD WORDEN OMSCHREVEN?

Alle drie de gemeenschappen van de PgH richten zich op het Bijbelse Evangelie, op het bouwen en versterken van de christelijke gemeenschap en verbinding van mensen die God zoeken. Dat is de gedeelde basis. De accentverschillen zijn in het kort als volgt te omschrijven:

- **De reformatorisch-confessionele gemeenschap** is een gemeenschap binnen de PgH met een Hervormd-Gereformeerde signatuur. Deze gemeenschap legt nadruk op de geloofsbelijdenis van de kerk en het verbond tussen God en mensen. Hieronder vallen de wijkgemeenten Grote Kerk en Diependaal.
- **De oecumenisch-breed protestantse gemeenschap** is een pluriform samengestelde en open geloofsgemeenschap waar vieren, leren, bidden en zoeken centraal staan en steeds de verbinding met de buurt en de stad wordt gezocht. Hieronder vallen de wijkgemeenten Bethlehemkerk, Morgensterkerk en Regenboogkerk.
- **De protestants-evangelicale gemeenschap** is een eigentijdse en missionaire gemeenschap met veel ruimte voor experiment, inspiratie en laagdrempelige vieringen. Hieronder valt de missionaire gemeente Vitamine-G.

Uiteraard zijn de grenzen tussen gemeenschappen nooit helemaal scherp te trekken en staat het individuele gemeenteleden vrij om zich te bewegen tussen deze gemeenschappen heen.

2 IN DE VOORSTELLEN IS SPRAKE VAN EEN LICHTERE BESTUURLIJKE STRUCTUUR. HOE ZIET DIE ER STRAKS UIT?

In de voorstellen 1 en 2 is sprake van een lichtere organisatiestructuur. In voorstel 3 is dat niet of minder het geval en afhankelijk van keuzes die de wijkgemeenten zelf maken. Voor de organisatiestructuur in de voorstellen 1 en 2 zijn twee varianten mogelijk:

(1) Eén PgH-brede kerkenraad met drie dagelijkse besturen (per gemeenschap één dagelijks bestuur). Daarvoor zijn minder mensen nodig dan bij de huidige structuur met zes wijkkerkenraden en een Algemene Kerkenraad.

(2) Drie wijkkerkenraden (voor elke gemeenschap één) en één Algemene Kerkenraad. Ook hier zijn minder mensen nodig: het aantal wijkkerkenraden gaat van zes naar drie en in deze structuur kan PgH toe met een kleinere Algemene Kerkenraad.

3 IN VOORSTEL 1 EN 2 STAAT DAT ER MEER RUIMTE KOMT VOOR NIEUWE INITIATIEVEN IN EN VANUIT DE PGH. WAAR KOMT DIE EXTRA RUIMTE VANDAAN?

Het verlangen naar meer gezamenlijke, toekomstgerichte en vernieuwende initiatieven, gericht op de Hilversumse samenleving, op kinderen, jongeren en jonge gezinnen, ligt ten grondslag aan beide voorstellen; het is de belangrijkste reden voor de herstructurering. Dat verlangen heeft ons denken over de organisatie van de PgH sterk beïnvloed. Het voorstel gaat dan ook nadrukkelijk niet alleen over het gezond maken van de financiën van een krimpende kerk (dat ook), maar vooral over het beter inzetten van schaarse vrijwilligers. Op dit moment zien we dat we als Hilversumse kerken veel tijd en menskracht kwijt zijn met onze eigen organisatie. Tijd, geld en menskracht om nieuwe initiatieven te ontplooiën en om dienstbaar aanwezig te zijn in Hilversum is er steeds minder. Het voorstel is erop gericht dat we

onze kosten onder controle krijgen en dat we onszelf (veel) lichter organiseren, waardoor we met elkaar meer tijd hebben om nieuwe initiatieven te ontplooiën die gericht zijn op de toekomst.

4 IS HET MOGELIJK OM VOORSTEL 2 UIT TE WERKEN IN TWEE VARIANTEN: ÉÉN MET ÉÉN KERKGEBOUW VOOR DE KERKGANGERS VAN DE REGENBOOGKERK, DE MORGENSTER EN DE BETHLEHEMKERK EN ÉÉN MET TWEE KERKGEBOUWEN VOOR DEZE DRIE?

Voorstel 2 laat in het midden van welke kerkgebouwen afscheid wordt genomen en ook hoeveel dat er zijn. Dit hangt van veel factoren af: hoeveel 'capaciteit' er nodig is voor de nieuw te vormen gemeenschap, welke gebouwen het meest geschikt zijn voor de toekomstige diensten en de activiteiten van de gemeenschap (denk daarbij ook activiteiten van jongeren), welke gebouwen herkenbaar zijn voor de Hilversumse bevolking, welke gebouwen het beste voor andere functies geschikt zijn et cetera. Dit vergt nadere uitwerking. Op dit moment kunnen we alleen bij benadering schetsen wat de financiële gevolgen zijn van de keuze voor één of twee kerkgebouwen voor de breed-protestantse gemeenschap. Het aanhouden van twee gebouwen is vanzelfsprekend duurder dan het aanhouden van één gebouw. Toch is dat ook een optie. Er zijn dus twee varianten denkbaar:

Variant 2A

De reformatorisch-confessionele gemeenschap maakt gebruik van de Grote Kerk.

De breed-protestantse gemeenschap maakt gebruik van één van de drie andere kerkgebouwen.

De protestants-evangelicale gemeenschap maakt gebruik van de Diependaalse Kerk of één van de andere gebouwen of huurt bij derden.

Variant 2B

De reformatorisch-confessionele gemeenschap maakt gebruik van de Grote Kerk.

De breed-protestantse gemeenschap maakt gebruik van twee van de drie huidige kerkgebouwen.

De protestants-evangelicale gemeenschap maakt gebruik van de Diependaalse Kerk of één van de andere gebouwen of huurt bij derden.

NB. Een variant (is eigenlijk een variant van voorstel 1) kan ook zijn om de reformatorisch-confessionele gemeenschap in de BK te situeren, en de MK, BK en RBK gezamenlijk in de Grote Kerk (na verbouwing). De protestants-evangelicale gemeenschap maakt gebruik van de Diependaalse Kerk of één van de andere gebouwen of huurt bij derden.

VRAGEN OVER DE GEZAMENLIJKE ACTIVITEITEN VAN DE HILVERSUMSE KERKEN

5 WAT ZIJN DE GEVOLGEN VAN DE DRIE VOORSTELLEN VOOR HET PASTORAAT EN HET DIACONAAT?

In de voorstellen 1 en 2 gaan de drie gemeenschappen het pastoraat organiseren, dus per gemeenschap. Dat betekent dat Vitamine-G dit zelf invult, dat de huidige wijken Grote Kerk en Diependaalse Kerk dit gezamenlijk doen en dat de huidige wijken Bethlehemkerk, Morgenster en Regenboog dit ook gezamenlijk doen. De beschikbare formatie aan predikanten en ouderlingen wordt binnen de drie gemeenschappen gezamenlijk ingezet. Wanneer predikanten met emeritaat gaan, worden vacatures ingevuld voor zover dit past bij de omvang van de nieuwe gemeenschappen. Het diaconaat wordt op dit moment al grotendeels bovenwijks georganiseerd en dat blijft zo. Er is straks dus per gemeenschap een wijkraad van diakenen (dus drie wijkraden), maar er is ook ruimte voor activiteiten die we PgH-breed organiseren. De lijn die al was ingezet – steeds meer PgH-brede diaconale activiteiten onder leiding van de diaconaal werker – zal zich verder versterken.

In voorstel 3 wordt zowel het pastoraat als diaconaat door de wijkgemeente zelf bepaald. Hetzelfde geldt voor wel/geen deelname in materiële of personele zin aan bovenwijkse activiteiten. Dit alles zolang het financieel kan. Er komt dus een sterker accent op de eigen wijkactiviteiten. De externe partners in Hilversum, zoals Versa Welzijn, hebben in voorstel 3 dus te maken met meer aparte gesprekspartners.

6 WAT BETEKENEN DE DRIE VOORSTELLEN VOOR HET KINDER- EN JONGERENWERK IN DE PGH?

Het kinder- en jongerenwerk is al jaren een voorbeeld van samenwerking over wijkgrenzen heen. De beleidsgroep denkt dat die samenwerking verder wordt versterkt in de voorstellen 1 en 2. In voorstel 3 zijn de wijkgemeenten zelf verantwoordelijk voor de organisatie van het eigen kinder- en jongerenwerk. Een PgH-brede jongerenwerker is daarom in voorstel 3 niet logisch. Samenwerking zal in de praktijk minder vanzelfsprekend zijn.

7 WAT BETEKENEN DE DRIE VOORSTELLEN VOOR DE SAMENWERKING MET ANDERE GELOOFSGEMEENSCHAPPEN IN HILVERSUM?

De bestaande samenwerkingen zullen in principe niet veranderen in voorstellen 1 en 2. Dit geldt bijvoorbeeld voor de samenwerking met De Kapel, de verschillende Rooms-Ka-

tholieke parochies, De Verbinding, het Leger des Heils en de Oud-Katholieke parochie. Ook blijft de PgH onveranderd actief in de Raad voor Kerken Hilversum. Wel zal in voorstel 3 de samenwerking meer versnipperd raken, tenzij dit als-nog aan de Algemene kerkenraad wordt gedelegeerd.

VRAGEN OVER DE FINANCIËN

8 WAT ZIJN DE GEVOLGEN VOOR DE PERSONELE INVULLING (PREDIKANTEN, KERKELIJK WERKERS, ORGANISTEN, CANTORES, KOSTERS EN COMMUNICATIEFUNCTIES) BIJ ELK VAN DE DRIE VOORSTELLEN?

De formatie aan predikanten zal krimpen, met name omdat contracten aflopen en predikanten met emeritaat gaan. Door het emeritaat van ds. Hillegonda Ploeger en ds. Hel-een Weimar (2025), ds. Jetty Scheurwater (2027) en ds. Erik van Halsema (2028) en het aflopen van het contract met ds. Willem Nijssse (2024) en ds. Oane Reitsma (2027) is er so-wieso sprake van krimp. Dat geeft de gemeenschappen de ruimte om nieuwe predikantsplaatsen goed af te stemmen op het actuele ledental en op de wensen en behoeften van de betreffende gemeenschap.

Kosters zijn in de regel gekoppeld zijn aan gebouwen. Wanneer er minder gebouwen in eigendom zijn van de PgH (of niet meer gebruikt worden als kerkgebouw), zal deze formatie dus krimpen. Als goed werkgever zal de PgH hierin zorgvuldig opereren. Organisten en cantores zijn minder gebonden aan gebouwen, meer aan activiteiten. Per wijk/gemeenschap zal dat ingeregeld kunnen worden. Ook hier-voor geldt dat de PgH als goed werkgever hierin zorgvuldig zal opereren.

Voor het communicatieplatform is een separaat voorstel in de maak. Dit is in juni uitgewerkt; de uitwerking is enigszins afhankelijk van het besluit (in april) over de organisatie van de PgH. In alle gevallen is het streven om zoveel mogelijk communicatietaken gezamenlijk te organiseren.

9 WAT ZIJN DE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN DE VERSCHILLENDE VOORSTELLEN?

Op hoofdlijnen geldt uiteraard dat hoe minder predikan-ten en gebouwen, hoe minder het tekort. Op dit moment kunnen we goed inschatten wat de financiële gevolgen zijn van het aanhouden van de bestaande vier gebouwen (zie de begroting van 2023). Hoe minder gebouwen hoe minder kosten. Maar krimp in formatie werkt sneller door in het wegwerken van financiële tekorten (zie antwoord vraag 8). Op overige posten is al veel bezuinigd. Ook de formatie zal moeten krimpen; dat is beter te realiseren als de gemeen-schappen groter zijn dan de huidige wijkgemeenten. Op

dit moment kunnen we alleen een indicatie geven van de effecten op het tekort van de PgH, zie bijlage 'PGH cijfers'. Daaruit blijkt dat het uiteindelijke aantal gebouwen en de personele bezetting beide bepalend zijn voor het uiteinde-lijke tekort. De voorstellen 1 en 2 bieden de meeste moge-lijkheden om het tekort te verminderen. Voorstel 3 is het meest kostbaar omdat we daarmee alle gebouwen open-houden, tenzij een gebouw verkocht wordt en een kleiner passend gebouw gehuurd wordt voor de wijkgemeente.

VRAGEN OVER DE PROCEDURE EN DE BESLUITVORMING

10 HOE GAAT DE ALGEMENE KERKENRAAD BESLUITEN OVER HET ADVIES VAN DE BELEIDSGROEP?

Het besluit over de toekomstige structuur van de PgH is ingrijpend voor alle wijkgemeenten. Zeer veel gemeentele-den zullen zich hierbij betrokken voelen. Daarom heeft de Algemene Kerkenraad ervoor gekozen de gemeenteleden hierover uitgebreid te laten meedenken en adviseren.

De planning van het beleidsvormingsproces is als volgt:

• Bespreking van de voorstellen in de wij-ken, uitmondend in een advies per wijk	jan-mrt
• De wijkkerkenraden/kernteams geven hun adviezen advies door aan AK	april
• AK bespreekt adviezen en neemt voor-genomen besluit*	24 april
• AK organiseert gesprekken met wijk-kerkenraden/kernteam	mei
• AK spreekt met gemeenteleden die bezwaren hebben	juni
• AK verfijnt het besluit en maakt het definitief	26 juni
• AK stelt een werkgroep in om het besluit uit te werken en voor te bereiden	juli
• Werkgroep werkt besluit uit	aug-dec
• Start uitvoering verandertraject	2024

*) De Algemene Kerkenraad besluit zoveel mogelijk met eenparig-heid van stemmen. Daarbij wordt vooral gekeken naar de aan-gedragen overwegingen per voorstel en de weging daarvan. Als

eenparigheid niet lukt, gaat de AK stemmen. Het Breed Modera-
men heeft een voorstel geformuleerd over de procedure van de
stemming; op de vergadering van de Algemene Kerkenraad van
27 februari 2023 wordt een besluit genomen over de volgende
procedure:

- In de eerste stemronde worden alle voorstellen in
stemming gebracht. Mocht hieruit één voorstel een 75%
meerderheid krijgen, dan is dit voorstel aangenomen en
stopt de procedure.
- Als geen van de voorstellen 75% van de stemmen haalt,
valt het voorstel met de minste stemmen af en volgt een
tweede stemronde. Mocht hieruit één voorstel een 75%
meerderheid krijgen, dan is dit voorstel aangenomen en
stopt de procedure.
- Als geen van de laatst overgebleven twee voorstellen
75% van de stemmen haalt, dan worden beide voorstel-
len opnieuw in stemming gebracht en geldt een gewone
meerderheid (meer dan 50% van de aanwezige stem-
men).

11 WAAROM NEEMT DE ALGEMENE KERKENRAAD NIET GEWOON EEN BESLUIT OVER DE VOORSTELLEN DIE ER NU LIGGEN? IS HET NODIG OM ADVIES TE VRAGEN AAN DE WIJKEN EN NA HET VOORGENOMEN BESLUIT NOG WEER IN GESPREK TE GAAN MET GEMEENTELEDEN DIE BEZWAREN HEBBEN?

Veel gemeenteleden van de PgH voelen zich persoonlijk
zeer betrokken bij de kerk. Evenzoveel hebben al een lange
historie met de PgH. De besluiten die nu nodig zijn (om een
vitale kerk te zijn en te blijven in Hilversum) zijn voor bijna
iedereen ingrijpend, het meest voor degenen die nauw
betrokken zijn. Daarom wil de Algemene Kerkenraad de
noodzakelijke stappen zoveel mogelijk gezamenlijk zet-
ten. Daarvoor is het belangrijk dat iedereen die dat wil de
mogelijkheid heeft om mee te denken en haar of zijn eigen
geluid te laten horen. Vandaar de consultatie in de wijken
en de vraag om per wijk advies uit te brengen.
Het is waarschijnlijk, helaas, niet mogelijk om een besluit
te nemen waar iedereen blij mee is. Dat moeten we onder
ogen zien. De Algemene Kerkenraad vindt het belangrijk
om van degenen die liever een ánder besluit zouden zien,
te horen wat hun overwegingen zijn. In de bezwaren van
de minderheid zitten vaak aanknopingspunten om een
voorgenomen besluit nog te verbeteren of te verfijnen. Die
mogelijkheid wil de Algemene Kerkenraad graag benutten.
Daarom worden, nadat een voorlopig besluit is genomen,
gesprekken georganiseerd met gemeenteleden die hier
bedenkingen bij hebben. Het is belangrijk om te onderzoe-
ken of hun bezwaren, of de risico's die zij zien, op een of
andere manier verwerkt kunnen worden in een beter be-
sluit. Op deze manier denken we iedereen recht te doen en
te komen tot een besluit dat gedragen wordt door zoveel
mogelijk gemeenteleden.

12 WELKE STATUS HEBBEN DE ADVIEZEN VAN DE WIJKEN?

De Algemene Kerkenraad is formeel verantwoordelijk voor
het nemen van besluiten over de organisatiestructuur van
de plaatselijke kerk. De Algemene kerkenraad neemt dus
uiteindelijk zelf een besluit, maar wil dat navolgbaar doen
op basis van wat vanuit de wijkgemeenten wordt geadvi-
seerd. Wat de wijken aan de Algemene kerkenraad voorleg-
gen heeft dus de status van een advies. Dit advies bestaat
uit een voorkeur voor één van de voorstellen met daarbij
vooral een aanduiding van de belangrijkste overwegingen
(plussen en minnen) bij elk voorstel en eventueel aanvul-
lende opmerkingen. De Algemene kerkenraad weegt de
adviezen en overwegingen inhoudelijk. Dat wil zeggen dat
de adviezen van de wijken niet bindend zijn.

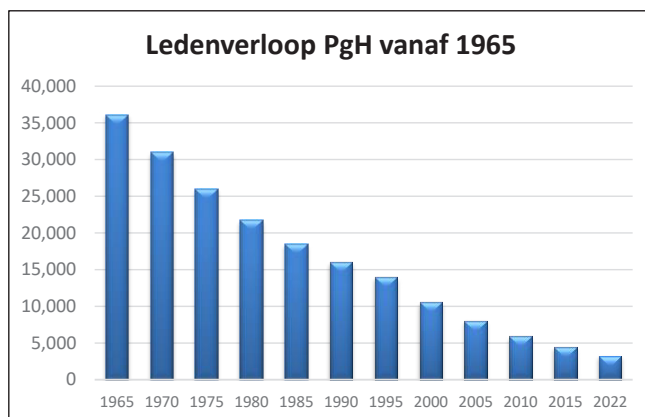
13 MOETEN DE WIJKGEMEENTEN ALLEMAAL OP DEZELFDE MANIER TOT HUN ADVIES KOMEN?

Hoe de wijkgemeenten tot hun advies komen bepalen de
wijken zelf. De Algemene Kerkenraad stelt wel een werkwij-
ze voor die past bij de gekozen aanpak (vraag 11). Onder-
deel van die werkwijze is onder meer dat wordt gesproken
met gemeenteleden die zich niet altijd vanzelf laten horen
op gemeentebijeenkomsten en met jongeren. Voor de con-
sultatie in de wijken stelt de Algemene Kerkenraad een kor-
te handleiding beschikbaar. Aanvullend komt een instructie
voor het aanleveren van de overwegingen en argumenten,
zodat die later in het proces helder meegenomen kunnen
worden. Ook is er ondersteuning beschikbaar als wijken
daar behoefte aan hebben.

14 WAT GEBEURT ER ALS HET GENOMEN BESLUIT NA JUNI 2023 VERDER UITGEWERKT WORDT?

Na het definitieve besluit in juni stelt de Algemene Kerken-
raad een tijdelijke werkgroep in om het besluit verder uit te
werken en de invoering voor te bereiden. Bij deze uitwer-
king hoort ook een plan voor de personele veranderingen,
de financiële en administratieve reorganisatie en de keuzes
rond de gebouwen. Tegelijk zal ook nagedacht worden
over de vraag hoe gemeenteleden in de veranderingen
worden betrokken en hoe bestaande en nieuwe initiatie-
ven kunnen worden gestimuleerd. Deze uitwerking vindt
plaats in de periode van augustus tot december. Vanaf 2024
worden de veranderingen stap voor stap ingevoerd, zodat
de voordelen (een lichtere structuur en lagere kosten) al in
2024 zichtbaar worden.

PROTESTANTSE GEMEENTE HILVERSUM IN 2024

Commentaar

In 1965 had Hilversum ongeveer zijn huidige vorm en aantal inwoners.

Herstructurering

In de jaren 90 is voor het laatst georganiseerd m.b.t. wijken en gebouwen. De PgH had toen ca. 15.000 leden.

Het aantal leden per einde 2022 bedraagt 3.258 inclusief 174 vanuit Loosdrecht overgekomen leden.

Leden statistieken	RB	BK	MO	GK	DI	VG	TOTAAL
Aantal leden	779	895	705	467	268	144	3.258

Over de afgelopen 10 jaar verliest de PgH gemiddeld 5% leden. Wel wordt door de wijken verschillend omgegaan met de ledenadministratie. De RBK en GK schonen het bestand regelmatig op in verband met passieve leden.

Leeftijd leden	RB	BK	MO	GK	DI	VG	TOTAAL
0-20 jaar	10%	8%	9%	12%	3%	36%	10%
21-39 jaar	19%	9%	15%	22%	17%	32%	16%
40-59 jaar	18%	17%	22%	21%	14%	21%	19%
60-74 jaar	21%	27%	27%	21%	25%	9%	24%
75+ jaar	31%	39%	27%	24%	41%	2%	31%

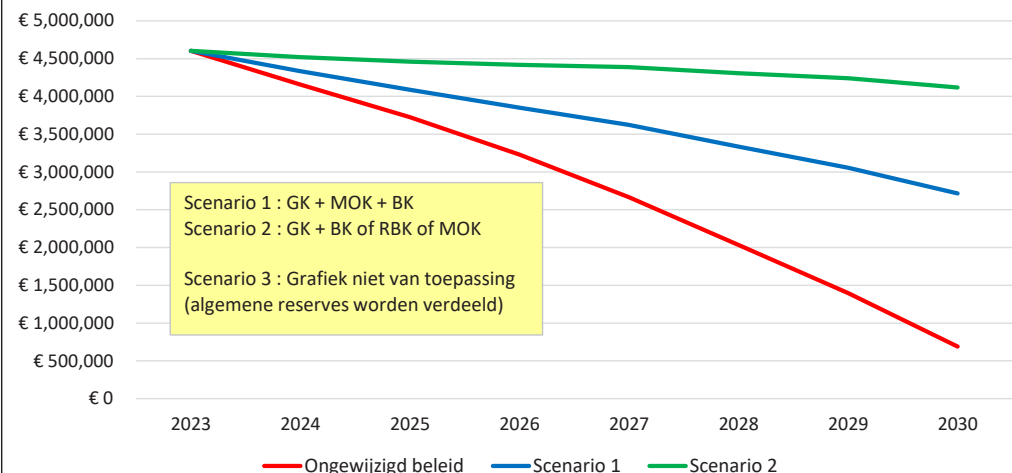
Bijdrages AKB (€)	RB	BK	MO	GK	DI	VG	TOTAAL
21-39 jaar	1%	2%	3%	9%	6%	49%	5%
40-59 jaar	15%	20%	26%	33%	17%	34%	23%
60-74 jaar	30%	29%	37%	21%	18%	13%	27%
75+ jaar	55%	49%	33%	38%	59%	4%	45%

Wijkreserves en fondsen legaten per 31.12.2022

Algemene reserves	€ 5,0 miljoen	Van hieruit worden o.a. de gebouwen en predikanten betaald. Van hieruit wordt aanvullend pastoraat/jeugdwerk gedekt. Ook investeringen/apparatuur gaan t.l.v. wijkvermogens. Zowel de kerk als pastorie worden dit jaar verkocht.
RB + MO + BK	€ 1,0 miljoen	
GK + DI	€ 1,4 miljoen	
Loosdrecht fonds (BK)	€ 1,0 miljoen	

Voorlopig worden 2 pastorieën aangehouden. Bij verkoop komt de opbrengst t.g.v. de algemene reserve.

Verloop hoogte van de algemene reserve

Aannames

- Bij een ongewijzigd beleid ("niets doen") begint de bodem van de algemene reserves richting 2030 wel in zicht te komen.
- Jaarlijks verlies aan opbrengsten 3%, oplopend tot 6% in 2030 i.v.m. de vergrijzing (Bijdrage AKB van 75+ bedraagt 45% van totaal!)
- Inflatie en loonkostenstijging bedragen 2.5% per jaar, m.u.v. gas en elektra waarvoor op termijn een daling is voorzien.
- Onder scenario 1 en 2 zullen wijken meer moeten gaan bijdragen in de kosten die nu nog door centraal gedragen worden.

Financiële verschillen tussen scenario 1 en scenario 2

- Scenario 2 heeft 1 gebouw minder dan scenario 1.
- Onder scenario 1 loopt de PgH mogelijk een iets groter risico op lagere bijdrages.
- Onder scenario 2 zal de Hervormde wijk de voorgenomen verbouwing van de GK grotendeels uit eigen middelen bekostigen.

Er is met de volgende predikantsformatie gerekend:

Predikantsplaatsen	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ongewijzigd beleid	4.6	4.6	4.0	4.0	4.0	4.0	3.5	3.5
Scenario 1	4.6	4.6	4.0	3.5	3.0	3.0	2.5	2.5
Scenario 2	4.6	4.6	4.0	3.5	3.0	3.0	2.5	2.5

De aantallen FTE's zijn exclusief aanvullend pastoraat/jeugdwerk. Deze kosten worden vanuit de wijkreserves en fondsen gedekt.

Huidige gemiddelde kosten binnen de PgH

Gebouw	€ 85,000	inclusief groot onderhoud	Koster	€ 37,000	(part-time)
Predikantsplaats	€ 110,000	inclusief voorziening gastpredikanten	Musici	€ 15,000	(part-time)

Nb. Alle berekeningen zijn gebaseerd op aannames en zijn straks afhankelijk van de uiteindelijke invulling.